

подход: глядя в ноты, мысленно представляем себе интонацию в такте, дирижируя себе рукой и отбивая первую долю носком ноги. Второй подход: поем, и также помогаем себе, дирижируя рукой и контролируя движение носка. Третий подход: играем очень медленно, стараясь сначала услышать следующую ноту, а потом только ее извлечь. Задача: развитие внутреннего слуха. Внутренний слух ведет пальцы за собой, в этом случае он будет развиваться очень быстро. Поэтому темп воспроизведения текста должен быть таким, при котором сначала в мысленном представлении возникает следующий звук и затем палец берет соответствующую клавишу. Если же пальцы побежали вперед, то слух отключается. Главное в занятиях – включить слух в работу до извлечения звуков.

Это далеко не все приемы, которые помогают эффективно наладить процесс активизации внутреннего слуха студента. Все эти приемы используются в различных комбинациях, с различной скоростью освоения, на протяжении одного или нескольких уроков и в той очередности, которая будет соответствовать индивидуальным способностям студента. При условии неторопливого, постепенного и прочного освоения каждого этапа активизации внутреннего слуха будет заложен прочный фундамент для дальнейшей успешной исполнительской деятельности будущего музыканта.

1. Varro M. Der lebendige Klavierunterricht. Seine methodic und Psychologie. I Aufl. 1921, IV, erweiterte Auflage. – Chicago, 1958. P.178-179. Цит. по: Гринштейн С. Очерки по истории фортепианной педагогики. -СПб., 1996. С.132

2. Баренбойм Л. А. Музыкальная педагогика и исполнительство. - Л.: Музыка, 1974.- С.83.

ДЗЕЙНАСНА-КАМПЕТЭНТНАСНЫ ПАДЫХОД ДА ПРАКТЫКА-АРЫЕНТАВАНАГА НАВУЧАННЯ НА КАФЕДРЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНА-ПЕСЕННАЙ ТВОРЧАСЦІ

Романенкова В.И.,
преподаватель кафедры
белорусского народно-песенного
творчества

У сучасны час прафесійная адукацыя знаходзіцца ў працэсе мадэрнізацыі і мае патрэбу ў ініцыятыўных, творчых спецыялістах, здольных прыносіць прыбытак, прапаноўваць і распрацоўваць ідэі, знаходзіць нетрадыцыйныя рашэнні і рэалізоўваць эканамічна выгадныя праекты. Таму папулярным кірункам у сучаснай сістэме вышэйшай адукацыі становіцца практыка-арыентаваны падыход, накіравана на набыццё акрамя ведаў, уменняў, навыкаў, вопыту

практычнай дзейнасці. Вядучыя навукоўцы свету галоўную мэту адукацыйнага працэсу бачаць у падрыхтоўцы прафесіянала, які ўжо мае вопыт практычнай дзейнасці.

Ф.Г. Ялалаў адзначае, што для пабудовы практыка-арыентаванага адукацыі неабходны новы, дзейнасна-кампетэнтнасны падыход. Сутнасць дзейнасна-кампетэнтнаснага падыхода, на думку Ф.Г. Ялалава, заключаецца ў тым, што адукацыя не можа быць практыка-арыентаваным без набыцця вопыту дзейнасці, узровень якога больш дакладна вызначаецца метадамі кампетэнтнаснага падыходу. Вектар агульнавядомага ў дыдактыцы дзейнаснага падыходу накіраваны да арганізацыі працэсу навучання, тэхналогіям практыка-арыентаванай адукацыі, дзе ўвесь працэс навучання набывае дзейнасны характар. А кампетэнтнасны падыход арыентаваны, перш за ўсё, на дасягненне пэўных вынікаў, набыццё значных кампетэнцый. Авалоданне жа кампетэнцыямі немагчыма без набыцця вопыту дзейнасці, г.зн. кампетэнцыі і дзейнасць непарыўна звязаныя паміж сабой [2].

Міжнародная камісія па адукацыі для XXI ст. ставіць задачу абнаўлення прафесійнай адукацыі на кампетэнтнаснай аснове шляхам узмацнення практычнай накіраванасці прафесійнай адукацыі пры захаванні яго фундаментальнасці [1]. У дакладзе міжнароднай камісіі па адукацыі для XXI стагоддзя «Адукацыя: схаваны скарб» у якасці глабальных кампетэнцый названы чатыры разы дзеяслоў «навучыцца»: навучыцца пазнаваць, навучыцца жыць разам, навучыцца рабіць, навучыцца быць [1]. Адсюль, менавіта дзейнасна-кампетэнтнасны падыход можа стаць эфектыўнай метадалогіяй пабудовы практыка-арыентаванай адукацыі ў XXI стагоддзі.

Спецыфікай навучання на кафедры беларускай народна-песеннай творчасці (далей БНПТ) ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” з’яўляецца дзейнасна-кампетэнтнасны падыход, які праяўляецца ў непасрэдным удзеле студэнтаў у творчых і навуковых праектах кафедры, універсітэта і рэспублікі ў якасці як выканаўцаў, так і арганізатараў.

Дзейнасна-кампетэнтнасны падыход да навучання на кафедры атрымаў укараненне ў такіх вучэбных дысцыплінах як: “выканальніцкае майстэрства”, “харавы клас”, “сольныя спевы”, “гуртавыя спевы”, “дырыжыраванне”, “расшыфроўка і арынжыроўка беларускай народнай песні”, “танец у народным хоры”, “фартэпіяна” і іншыя профільныя дысцыпліны. Падчас засваення ведаў па тым ці іншым прадмеце студэнт не толькі авалодвае тэарэтычнымі ведамі як іграць ці спяваць і г.д., але і прымяняе адразу на практыцы свае веды (выступленні на канцэртах, творчыя паказы і інш.).

У найбольшай ступені дзейнасна-кампетэнтнасны падыход да навучання праяўляецца ў актыўнай дзейнасці студэнтаў па-за межамі навучальнага працэсу. Прыкладам можа служыць удзел студэнтаў

кафедры БНПТ у арганізацыі і правядзенні Рэспубліканскага дзіцячага фестываля-конкурса выканаўцаў народнай песні «Жывая крыніца». Пры ажыццяўленні названага праекта студэнты мелі пэўныя паўнамоцтвы ў дзеяннях і рашэннях праблем. Напрыклад сустрэча і размеркаванне ўдзельнікаў аказалася адной са складанейшых задач. Студэнты кафедры падчас правядзення конкурса выконвалі некалькі функцый: арганізацыйную – размеркаванне канкурсантаў па аўдыторыях для распявання, пераапраанання і падрыхтоўкі да конкурсу; камунікатыўную – мелі непасрэдныя стасункі з кіраўнікамі і ўдзельнікамі; пазнавальную – студэнты знаёміліся з новым фалькорным матэрыялам і формамі работы з ім, выхаваўчую – студэнты забяспечвалі культуру паводзінаў канкурсантаў падчас выступленняў і падрыхтоўкі да іх. Безумоўна, для таго, каб годна ўдзельнічаць у правядзенні і арганізацыі такога роду дзейнасці студэнты павінны быць тэарэтычна падрыхтаванымі (павінны: валодаць спецыяльнай тэрміналогія, ведаць як ажыццявіць той ці іншы практычны працэс (напрыклад, распяванне канкурсанта), умець карыстацца спецыяльнымі тэхнічнымі сродкамі (мікрафонамі, акустычнымі прыладамі і інш.)

У выніку такой актыўнасці, дзе студэнты сутыкаюцца як з творчай так і з арганізацыйнай дзейнасцю ў будучага спецыяліста выпрацоўваюцца наступныя кампетэнцыі: уменне выкарыстоўваць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і творчых задач; уменне працаваць самастойна; валоданне міждысцыплінарным падыходам пры вырашэнні праблем; мець навыкі, звязаныя з выкарыстаннем тэхнічных устройстваў, кіраваннем інфармацыяй і работай з камп'ютарам; валоданне навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі; быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння; валоданне здольнасцю да міжасобасных камунікацый; уменне працаваць у камандзе і інш.

Такім чынам, падчас дзейнасна-кампетэнтнаснага падыхода да навучання адбываецца пастаяннае ўзбагачэнне зместу дзейнасці на аснове мадэлі дзейнасці спецыяліста. Дзейнасна-кампетэнтнасны падыход да навучання на кафедры БНПТ спрыяе студэнтам набыць неабходныя веды ў галіне прафесійных уменняў і навыкаў, сукупнасць тэарэтычных ведаў, вопыт арганізатарскай работы, прафесійную мабільнасць і кампетэнтнасць, што адпавядае адукацыйнаму стандарту і робіць нашых выпускнікоў канкурэнтаздольнымі.

1. Делор, Ж. Образование: сокрытое сокровище. Основные положения Доклада Международной комиссии по образованию для XXI века / Ж. Делор. – [Электронный ресурс]. – 1996. – Режим доступа: <https://www.ifap.ru/library/book201.pdf>. – Дата доступа: 10.01.2018.

2. Ялалов, Ф.Г. Деятельностно-компетентностный подход к практико-ориентированному образованию / Ф.Г. Ялалов // Интернет-журнал «Эйдос». –

[Электронный ресурс]. – 2007. – Режим доступа: <http://www.eidos.ru/journal/2007/0115-2.htm>. – Дата доступа: 16.01.2018.

ВЛИЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ НА ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ КОМПЕТЕНЦИЮ СПЕЦИАЛИСТА УЧРЕЖДЕНИЙ КУЛЬТУРЫ

*Виленчик Б.Т., заведующий
кафедрой физического
воспитания и спорта, кандидат
медицинских наук, доцент*

Значение профессиональной компетентности (совокупности профессиональных знаний, умений, а также способов их применения в профессиональной деятельности) в настоящее время постоянно возрастает. Практически все авторы, исследующие проблемы профессионального обучения, считают, что в полной мере профессиональная компетентность может проявляться лишь у работающего специалиста, а вот ее предпосылки и отдельные стороны формируются в период обучения. В БГУ культуры и искусств, в период подготовки будущих специалистов формирования благоприятной социально-культурной среды населения, обращают внимание на высокие требования не только профессиональной компетентности. Сегодня таким специалистам необходимо соответствовать духу времени и, вместе с тем, сохраняются и те требования к личности, которые сформировались десятилетия назад, но актуальны и в наши дни. Кто учит – сам должен много знать, кто воспитывает других - должен быть воспитан сам. В связи с этим, имеет значение в оценке компетентности имидж специалиста и его способность влиять на формирование благоприятной социально-культурной среды.

Социологические опросы на тему опасных проблем общества чаще всего указывают аддиктивное поведение подрастающего поколения, чаще всего пьянство и употребление наркотических средств. Аддиктивным (разрушительным, деструктивным) поведением обозначают злоупотребление различными веществами химической природы, изменяющими психическое состояние, до того, пока эта зависимость начинает управлять жизнью человека, делает его беспомощным, лишая личность в будущем простейших навыков и, в первую очередь, профессиональных компетенций, требующих не только деловых, но и личностных позитивных качеств специалиста. Для обозначения АП также используются термины «наркотизм», «злоупотребление алкоголем или неумеренное систематическое употребление алкогольных напитков, сопровождающееся